מי שקינא פרק שישי סוטה

מסורת הש"ס

והכא במאי עסקינן. דקתני עד אחד אומר נטמאת ושנים אומרים לא נטמאת היתה שותה ואוקימנא בפסולי עדות וכין בנת אחת בין בזה אחר זה כי' נחמיה ועל כרחיך דבזה אחר זה אינטריך עיקר לאשמועינן דאי בנת אחת מאי אלא אחר רוב דיעות אימא נמחל ומחל נמי היתה שותה [אלא] בהכי עסקינן דהוה דאתא מעיקרא ואמר נטמאת אשה הוא הילכך אפי' בזה אחר זה אמו תרתי ומבטלי לה: **ורבלה לדרבי נחמיה הכי הו'.** דהא דאמרן לעיל ועשו שתי נשים באיש אחד כו' אלו פיפא דמילתיה דרבי נחמיה הוא אלא פירושא דמילתיה הוא דאמו פרשין לה הכי: **כי פלגא ופלגא דמי.** כלומר כי חד וחד ואי בנת אחת אמו אוקי תרי לנהדי חד ואוקמיה אספיקא ואי בזה אחר זה וההוא דהאמינה תורה קדם ואתא בריאה הוה ליה כשנים והכי כחד ואין דבריהם במקומו והיכא דשתים אומרות נטמאת ועד אחד כשר אומר לא נטמאת היתה שותה דכי חד וחד מינהו ומתניתין דקתני לא היתה שותה כגון דהוא חד הוה פסול: **ופרכי בפסולי עדות למה לי.** למתני' מתני' הלך אחר רוב דיעות: **לאומרת.** שתשתה: **לקולא.** להקל מעליה שלא תשתה: **לא אזלינן.** אחר רוב דיעות בפסולי עדות והיכא דשתים אומרות נטמאת ואחד אומר לא נטמאת כיון דאיכא הכשר כל דהו נימא אוקי אי לנהדי הכי ואוקי מילתא אספיקא

ותשתה קא משמע לן:

הדרן עלך מי שקינא

אלו נאמרין בכל לשון (כל לשון) גרסינן:

פרשת סוטה. מה שהכהן אומר לה ולא אמרי' לריך לאומרה בלשון הקודש כדרך שנכתב. וכספרי אמרי' דאי לא כתיב קרא להתיר בכל לשון (בלקמן) ה"א ניגמר מינאה בקל וחומר ומה יכמה קלה לא עשה בה כל הלשונות בלשון הקודש סוטה חמורה לא בכל שכן: **ווידוי מעשר.** בשנה השלישית בערתי הקודש מן הבית (דברים כו) שהוא מוליא כל מעשרותיו ומבערן מביתו ואין יכול עוד להשהותם וונתן מעשר לאשון ללוי ומעשר עני לעניים ומעשר שני ולנו

מהו דתימא כי אזלינן בתר רוב דיעות לחומרא אבל לקולא לא קמ"ל. ואם תאמר הא ממתני' בפרק האשה שהלכה (יבמות ד' קיח:) וממתני' דפרק עגלה ערופה (לקמן דף מז.) אמעינן לה י"ל דהכא לאטריך דאפילו לקולא אע"ג דרגלים לדבר ועוד דלא תנא פסולי העדות בהדיא במתני' להכי תנא

גבי כל חד וחד:

הדרן עלך מי שקינא

ה"ג בסדר המשנה

אלו נאמרין בלשונם. ופירוש כל אדם בלשונו שהוא שומע לאפוקי למדי שאינו אומר בלשון פרסי אם אינו שומעו אבל בכל לשון משמע כין שומע בין אינו שומע וכגמרא לא משמע הכי: **קריית שמע ותפלה.** תימה אמאי שייר הלל וקידוש של שבת וברכת הפירות וברכת המזון ולינה לאמיתר דלא נקט אלא דאוריית' דהא בפרק מי שמתו (ברכות דף כא.) משמע דתפלה וקרית שמע דרבנן ועוד דהתם (דף כ:) משמע דקידוש דאוריית' והכי משמע נמי בריש מסכת נזיר (דף ג:) בשלמא מקרא מגילה איכא לאימר דהכי שייר דתנא בפ"ב דמגילה (דף ח.) הלועז שמע אשורית יצא אלא הני אמאי שייר וגרלה דהכי נאמרים בכל לשון אפי' אינו שומע הלכך לא דמו להני דאמתני' דנאמרין דוקא בלשונם[מ]: אינו

אלו [מ]נאמרין בכל לשון [א]פרשת סוטה [ב]ווידוי מעשר [ג]קרית שמע [ד]ותפלה [ה]וברכת המזון [ו]ושבועת העדות [ז]ושבועת הפיקדון ואלו נאמרין בלשון הקודש [ח]מקרא ביכורים [ט]וחליצה ברכות וקללות [י]ברכת כהנים וברכת כהן גדול [יא]ופרשת המלך [יב]ופרשת עגלה ערופה [יג]ומשוח מלחמה בשעה שמדבר אל העם מקרא ביכורים כיצד [יד]וענית ואמרת לפני ה' אלהיך ולהלן הוא אומר [טו]וענו הלוים ואמרו מה להלן בלשון הקודש אף כאן בלשון הקודש חליצה כיצד [טז]וענתה ואמרה ולהלן הוא אומר וענו הלוים ואמרו מה להלן בלשון הקודש אף כאן בלשון הקודש ר' יהודה אומר וענתה ואמרה ככה עד שתאמר בלשון הזה ברכות וקללות כיצד כיון שעברו ישראל את הירדן ובאו אל הר גריזים ואל הר עיבל שבשומרון שבצד שכם שבאצל אלוני מורה שנאמר [יח]הלא המה בעבר הירדן וגו' ולהלן הוא אומר [יט]ויעבר אברם בארץ עד מקום שכם אף אלון מורה מה אלון מורה האמור להלן שכם אף אלון מורה האמור כאן שכם ששה שבטים עלו לראש הר גריזים וששה שבטים עלו לראש הר עיבל והכהנים והלוים והארון עומדים למטה באמצע הכהנים מקיפין את הארון והלוים את הכהנים וכל ישראל מכאן ומכאן שנאמר [כ]וכל ישראל וזקניו ושוטריו ושופטיו עומדים מזה ומזה לארון וגו' הפכו פניהם כלפי הר גריזים ופתחו בברכה ברוך האיש אשר לא יעשה פסל ומסכה ואלו ואלו עונין אמן הפכו פניהם כלפי הר עיבל ופתחו בקללה [כא]ארור האיש אשר יעשה פסל ומסכה ואלו ואלו עונין אמן עד שגומרין ברכות וקללות ואחר כך הביאו את האבנים ובנו את המזבח וסדוהו בסיד וכתבו עליו את כל דברי התורה בשבעים לשון שנאמר [כב]באר היטב ונטלו את האבנים ובאו ולנו

של שתי שנים שעברו מעליהו לירושלים עכשיו אם לא העלהו ומתוודה בערתי הקדש זה מעשר שני וגם נתתיו ללוי זה מעשר ראשון לגר ליתום ולאלמנה זה מעשר עני ואומרו בכל לשון כדיליף לקמן[מ] ולא אמרינן בלשון זה הזקיקו הכתוב לאומרה בלה"ק: **ושכועת העדות ושכועת הפקדון.** בכל לשון שהשביעוהו וכפר ולא הודה חייב קרבן עולה ויורד האמור בשבועת העדות [ויקרא ה ה] ואשם גזילות בשבועת הפקדון [שם]: **ואלו נאמרין בלה"ק.** ולא אמרינן בגמר מהנך דלעיל שנכתב ונסדר עליהן כל מצות דיבורם ואין לריך לאומרן בלה"ק כדכתיב בכולהו משום דכתיב בעיכולא: **מקרא ביכורים.** שהיה קורא מאדמי אחי עד סוף כל הפרשה [דברים כו]: **וחליצה יכמה.** היא אומרת מאן יבמי וגו' והוא אומר לא חפלמי לקחתה ואחר החליצה היא אומרת ככה יעשה לאיש וגו' [שם כה]: **ברכות וקללות.** שאמרן יהושע וישראל בהר גריזים והר עיבל[יא]: **ברכת כהנים.** נגיעות כפים: **ברכת כהן גדול.** ביום הכפורים אחר עבודת היום שלפני ולפנים היה קורא בתורה את הפרשה ומברך שמונה ברכות כדמפרש במתניתין [לקמן מ:]: **ופרשת המלך.** מפרש בסוף פירקא והיא פרשת הקהל[יב]: **ופרשת עגלה ערופה.** ידינו לא שפכו וגו' כפר לעמך ישראל וגו' [דברים כא]: **פרשת משוח מלחמה.** [שם כ] והיה כקרבכם אל וגו' שמע ישראל אתם קרבים היום וגו' כי ה' אלהיכם וגו': **כיצד.** כמו מנין: **ולהלן הוא אומר.** בברכות וקללות של הר גריזים. ולקמן[מ] מפרש התם גופיה מנא לן[מא]: [מב]**אינו צריך.** ללמדה בגזרה שוה שמעצמה היא למידה: **וענתה ואמרה ככה.** [מג]דמשמע בלשון זה תאמר: **שבשומרון.** אלא שומרון: **למטה באמצע.** בין שני ההרים: **מכאן ומכאן.** על ההרים: **הפכו.** הלוים פניהם כלפי הר גריזים ופתחו בברכה. כל האורורים היו אומרים תחלה בלשון ברכה: **אלו ואלו.** שבהר גריזים ושבהר עיבל. והא דכתיב[מד] ואלה עמדו לברך לא שהיו השבטים מברכין ומקללין אלא הלוים העומדים בין שני ההרים הופכין פניהם להר גריזים בברכה ולהר עיבל בקללה: **הביאו את האבנים.** כדכתיב[מה] ובנית שם מזבח וגו' וכתבת עליהן את כל דברי התורה הזאת באר היטב: **ונטלו את האבנים.** מתרו את המזבח לאחר שהעלו העולות והשלמים כדכתיב והעלית עליו עולות (שם כז): ולנו

הדיינין דאמר בפי' שבועת הדיינין דאף היא בכל לשון נאמרה. וי"ל דתנא ושייר ומה שייר דהא שייר שייר שבועת הביטוי דאף היא בכל לשון נאמרה. וא"ת תנא תאני אלו ואת אמרת תנא ושייר דה"נ פריך פ"ק דקידושין. וי"ל דכל היכא דליכא אלא חד אלו איכא למימר בדוקא הני אבל היכא דתני אלו ואלו שונה ומשייר דהא[מו] אלו לאו דוקא. והא דנקט אלו

[מו] נראה לי"ל דהא ע"כ חד אלו לאי דוקא.

עין משפט
נר מצוה

א א מיי' פ"ג מהל' סוטה הל"ז סמג עשין נ:
ב ב מיי' פי"ל מהל' מעשר שני הל"ה סמג עשין קלח [ומי"ע רי"ד סי' שלא פעי' קמנ]:
ג ג מיי' פ"ב מהל' ק"ש הל"י סמג עשין יח טוש"ע א"ח סי' סב סעי' כ [וכרב אלפס ברכות ר"פ שני דף ע. וכרא"ש שם סי' כ]:
ד ד טוש"ע א"ח סי' קא סעי' ד:
ה ה מיי' פ"ל מהל' ברכות הל"ו סמג עשין מו טוש"ע א"ח סי' קפה סעי' א:
ו ו מיי' פ"ט מהל' שבועות הל"ב סמג לאוין רמח:
ז ז מיי' שם פ"ז הל' ז סמג שם:
ח ח מיי' פ"ג מהל' ביכורים הל"י סמג עשין קח:
ט ט מיי' פ"ד מהל' יומא והלילה הל"ח סמג עשין מא טוש"ע א"ח סי' קפט סעי' טו ובסדר תפילה סעי' מח וכסי' סדר תפילה סעי' מז:
י י מיי' פי"ד מהל' נשיאות כפים הלכה יא סמג עשין כ טוש"ע א"ח סי' קכח סעי' יד:
יא כ מיי' פ"ג מהל' מגילה הל"ה סמג עשין לל:
יב ל מיי' פ"ט מהל' רוצח ושמירת נפש הל"ג סמג עשין עח:
יג מ מיי' פ"ז מהל' תלמוד הל"ג סמג עשין קכ:

תוספות שאנין

והב"ע בגון דההיא דאתא מעיקרא אשה הואי. הילכך בזה אחר זה אתו תרתי ומבטלי ליה: ותרצה לדר' נחמיה. דאמר עשו שתי נשים כאיש אחד לאו סיפיה דמלתיה דר' נחמיה הוא אלא פירוש דמלתא היא דאגן פרשי לה הכי: כי פלגא ופלגא כחד וחד ואי בבת אחת אתו אוקי חד לחדי חד ואוקמי אספיקא ואי בזה אחר זה והיכא דשנים אומרים שנטמאת ועד אחד כשר אומר שלא נטמאת היתה שותה דכי חד וחד ניגנו ומתני' דקתני לא היתה שותה כגון דהוה חד הוי פסול:

אלו נאמרין בכל לשון פרשת סוטה מה שהכהן אומר לה. ולא אמרינן שצריך לאומרם בלשון הקדש כדרך שנכתב נצטווה לאומרו ובספרי אמרי' דאי לא כתב קרא להתיר בכל לשון ה"א דנגמר מיבמה מק"ו ומה יבמה קלה לא עשה בה כל הלשונות כלשון הקדש סוטה שהיא חמורה לא כל שכן ל"ה. וא"ת אמאי לא חשיב שבועת

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com